

позбутися звички (яка нерідко суттєво ускладнює комунікацію) перекладати бажані висловлювання з рідної мови іноземною (поштовх до мислення іноземною мовою);

– постійна *мовленнєва діяльність* студентів на практичних заняттях з *варіацією форм їх навчальної взаємодії/співпраці*, у тому числі і при виконанні *самостійних завдань*;

– *проблемний характер* підсумкових занять за темами, що вивчаються, та частини завдань у рамках самостійної роботи студентів;

– *різноаспектний* проміжний та підсумковий *контроль знань* студентів.

Оволодіння іншомовною комунікативною компетенцією саме на таких засадах є і реалізацією *компетентнісного підходу*, тобто забезпечує одночасне формування і цілої низки інших – загальних та глобальних – *компетенцій*, приміром, уміння працювати в команді, здатність самостійно приймати рішення, здатність до навчання протягом усього життя, планування і управління проектами тощо, чи, іншими словами, сприяє вишколу толерантної у міжкультурному просторі, мобільної й креативної, критично мислячої й ініціативної особистості.

Гавриш О.О.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

ПІДГОТОВКА КОЛЕКТИВНОЇ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ

Домашня письмова робота являє собою класичну форму підготовки до написання наукової роботи – курсової, магістерської, доповіді, статті, дисертаційного дослідження. Саме завдяки письмовій роботі студент вчиться аналітично мислити, чітко формулювати та обґрунтовувати свої думки, набуває навичок роботи з науковою літературою. На жаль, у сучасній вищій

школі України студенти дуже мало пишуть. На той час, як в університетах Німеччини наприкінці бакалаврської освіти студенти повинні написати бакалаврську роботу, в українських університетах обмежуються держіспитами. Звідки ж може з'явитися якісна магістерська робота, якщо студент практично не володіє навичками письмового оформлення наукового дослідження?

Більшість іспитів на перевірку знань з іноземної мови для навчання у ВНЗ Німеччини, Австрії та Швейцарії містить, водночас із завданнями на перевірку навичок розуміння текстів та аудіювання, обов'язкове завдання щодо опису діаграм з елементами висловлення власної думки. Варто зазначити, що, незважаючи на добре володіння німецькою мовою, студенти часто виконують це завдання на досить примітивному рівні, оскільки не набули досвіду наукового спостереження, не здатні узагальнювати отриману інформацію, зосереджують свою увагу лише на констатації фактів, а не на їх детальному аналізі.

У переважній більшості ВНЗ Європи надзвичайної актуальності набула така форма роботи, як написання колективної наукової доповіді, що має на меті, по-перше, розвиток у студентів навичок наукової творчості, а, по-друге, сприяє набуттю досвіду роботи в команді, оскільки майже всі наукові проекти, які виконуються в науково-дослідницьких установах у будь-якій галузі, передбачають їх колективну підготовку.

Підготовка наукової письмової роботи передбачає обмін інформацією, досвідом, які можуть бути дуже корисними для майбутніх фахівців. Так, наприклад, один співавтор уміє чітко структурувати інформацію, другий створювати текст у першому читанні, третій добре обробляти «сирий» матеріал, четвертий володіє організаційними навичками тощо. Колективна письмова робота значною мірою сприяє прояву креативності з боку її учасників, адже багато цікавих та плідних ідей виникають під час дискусій, обмежений кругозір одного із співавторів розширюється, другий вчиться

наполягати на своїй точці зору, своєму баченні проблеми, третій учиться у своїх колег ефективному плануванню роботи.

У процесі колективної творчості студенти навчаються також певної толерантності, учаться акцептувати методи та темп роботи своїх колег, учаться поважати думку інших, виховують у себе відчуття відповідальності за себе й за інших. Для того щоб колективна письмова робота була виконана на належному рівні, необхідно зважати на такі моменти:

- кожен член команди повинен максимально сприяти рішенню завдання;
- кожен повинен сприяти налагодженню ефективного співробітництва в команді;
- кожен повинен дотримуватися встановлених організаційних правил, озвучувати проблеми та труднощі, які виникають за написання роботи, й пропонувати шляхи їх подолання.

Проте це не означає, що кожен несе відповідальність на всіх рівнях в однаковій мірі, але завдяки усвідомленню зазначених вище моментів кожен член команди отримує чітке уявлення щодо своїх безпосередніх обов'язків.

На початку написання колективної роботи кожен член робочої групи мусить відповісти на низку запитань.

1. Який досвід роботи в команді я маю? 2. Якій формі спілкування та поведінки під час роботи в команді я надаю перевагу? 3. Які ресурси, здібності, досвід я принесу із собою? У чому полягає моя сила, що я вмію робити краще за інших? 4. За які етапи роботи я буду відповідати? 5. Про які мої звички та особливості характеру я мушу поінформувати інших членів команди? 6. Як я собі уявляю розподіл праці (обов'язків)? 7. Як проводити засідання авторського колективу (з якою регулярністю, за яким шаблоном тощо)?

Підготовка колективної письмової роботи передбачає як командну, так й індивідуальну роботу, які обов'язково повинні бути узгодженими. До командної роботи належать брейнстормінг (мозковий штурм), координація та

планування часу та роботи, обговорення змісту та структури тексту, рішення конфліктних ситуацій, розподіл завдань, фідбек (зворотній зв'язок). Індивідуальна робота охоплює пошук матеріалу, протоколювання, написання окремих фрагментів тексту, структурування, перевірку текстів колег та поради щодо їх перероблення.

Робочий план при підготовці групової роботи може виглядати таким чином: протягом першого тижня проводиться перша зустріч для обговорення та встановлення так званих «правил гри», перших пошуків, уточнення теми та планування. На другому та третьому тижнях відбувається пошук та оброблення матеріалу, проводяться короткі зустрічі, під час яких обговорюються здобутки та проблеми. Протягом четвертого тижня здійснюється написання першої версії головної частини роботи. П'ятий тиждень передбачає фідбек щодо першої версії та написання першої версії вступу та закінчення. Шостий тиждень присвячений переробленню всіх частин тексту. На сьомому тижні перевіряються переходи між окремими фрагментами, готується загальний документ, перевіряється його оформлення з точки зору орфографії та пунктуації. На восьмому тижні мусить бути підготовлена остаточна версія роботи й подана на перевірку.

Дмитренко О. П.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ АВТЕНТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЇХ РОЛЬ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Сучасному комунікативному простору, під яким розуміють сукупність усіх зв'язків між окремими індивідами, між соціумами, країнами, державами, континентами, характерна глобалізація. Процеси глобалізації вимагають